

Asia: U 4/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta asetukseksi seurantakehyksestä selviytymiskykyisiä Euroopan metsiä varten

Talousvaliokunta

Tav@eduskunta.fi

Stora Enso on pakkaus-, biomateriaali- ja puutuoteteollisuuden uusiutuvien tuotteiden maailmanlaajuinen toimittaja osana biotaloutta, työllistäen EU:ssa noin 15 000 henkilöä (joista n. 5300 Suomessa). Olemme myös yksi maailman suurimmista yksityisistä metsänomistajista: omistamme maailmanlaajuisesti noin 2 miljoonaa hehtaaria metsää, josta 1,7 miljoonaa hehtaaria on suoraan tai välillisesti omistuksessamme Euroopassa. Hankimme puuta myös yksityisiltä metsänomistajilta, valtion metsistä ja yrityksiltä EU:ssa ja maailmanlaajuisesti, sekä tarjoamme kestävän metsänhoidon palveluita.

Stora Enso suhtautuu Euroopan komission esitykseen pääasiallisesti myönteisesti, sillä pidämme valtioneuvoston tavoin tärkeänä tukea tieteeseen perustuvaa päätöksentekoa ja edistää laadukkaan metsävaratiedon saatavuutta. Yksityiskohtainen kantapaperimme komission esitykseen on tämän lausunnon liitteenä.

Korostaisimme tässä yhteydessä erityisesti seuraavaa:

1. Metsiä koskevien tietojen saatavuuden ja laadun parantaminen kaikkialla EU:ssa on hyödyllistä, koska se antaa tarkan kuvan metsien tilasta ja toimii siten hyvänä perustana tosiasioihin ja tieteeseen perustuvalla päätöksenteolla.
2. Asetuksen 2 artiklan määritelmien sekä kaikkien indikaattoreiden kuvausten on oltava selkeitä ja täsmällisiä, jotta voidaan varmistaa oikeudellinen selkeys, ehkäistä ristiriitaiset tulkinnat ja välttää tietojen mahdolliset vääristymät. Komission ehdotuksessa viitataan esimerkiksi metsäalueeseen tai puuston peitteisyyden häiriöihin ("tree cover disturbances") ilman selkeitä määritelmiä. Olisi tarpeen selkeyttää ja yhdenmukaistaa määritelmät FAO:n ja muiden kansainvälisesti tunnustettujen standardien tai raportointijärjestelmien kanssa. Tämä olisi tärkeä huomioida myös Suomen kannassa.
3. Kaukokartoitusteknologian ja paikkatietojen järjestelmällinen integrointi on välttämätöntä uuden seurantajärjestelmän tarkkuuden ja tietojen paikkansapitävyyden varmistamiseksi. Onkin erinomaista, että valtioneuvosto kiinnittää erityistä huomiota tietojen oikeellisuuden varmistamiseen. Näemme, että komission, yhdessä jäsenmaiden kanssa, tulisi perustaa ja toteuttaa metsien uusi seurantajärjestelmä. Lisäksi erityisesti satelliittien avulla kerättyjen tietojen laatua tulisi arvioida ja tarpeen mukaan täsmentää. Jäsenvaltioilla tulisi olla mahdollisuus selvittää kaukokartoituksella kerättyjä tietoja – lukuun ottamatta esimerkiksi viikoittaisia tietoja metsäpaloista – mahdollisuuksien mukaan ennen niiden julkaisemista. Tämä on keskeistä, kun otetaan huomioon satelliittien avulla kerätyssä aineistossa aiemmin havaitut merkittävätkin virheet, jotka ovat johtaneet väärin tulkintoihin ja oletuksiin metsien tilasta.
4. Ehdotamme Artiklaan 5 (3) lisättäväksi kahta lisäindikaattoria, joista jo kerätään tai tullaan keräämään laajasti tietoja osana tulevia raportointivaatimuksia. Näiden indikaattorien avulla kokonaiskuva Euroopan

metsien tilasta olisi täsmällisempi. Ensimmäiseksi, liitteessä III oleva indikaattori metsien rakenteesta tulisi uudelleen muotoiltuna siirtää liitteeseen II. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa luonnon ennallistamiseksi on indikaattori eri-ikäisrakenteisten metsien osuudesta. Olisi yhdenmukaista sisällyttää kyseinen indikaattori myös metsien seurantaan koskevaan asetukseen. Kyseisen indikaattorin kohdalla olisi kuitenkin keskeistä kerätä tietoja eri-ikäisrakenteisten metsien osuudesta kaikissa metsissä, myös suojelualueilla. Toiseksi suosittelemme artiklaan lisääväksi metsien uudistamista seuraavan indikaattorin. Tämä mahdollistaisi aineiston keräämisen ja seuraamisen esimerkiksi hakkuiden ja/tai luonnontuhojen jälkeisestä metsien uudistamisesta. Tämän seuraaminen on tärkeää, sillä metsien uudistumisen onnistuminen edesauttaa metsien kasvua ja näin ollen vahvistaa hiilinielua. Lisäksi aktiivinen työ metsien uudistamisen parissa on pohjoismaisen metsätalouden vahvuus, josta voimme olla ylpeitä.

5. Vanhojen ja luonnontilaisten metsien eli iki- aarniometsien nopea kartoitus on välttämätöntä. Iki- ja aarniometsät on jo nyt suojeltu, mutta niiden tarkkaa sijaintia ei ole kartoitettu. Tarkan sijainnin määrittäminen on kuitenkin tärkeää EU:n metsäkatoasetuksen vuoksi, mikä astuu toimijoiden velvoitteiden osalta voimaan joulukuussa 2024. EU:n metsäkatoasetus aiheellisesti kieltää sellaisten tuotteiden saattamisen EU:n markkinoille, jotka ovat edistäneet ikimetsien tai luontaisesti uudistuvien metsien muuttamista plantaaseiksi tai muuksi puustoiseksi maaksi tai ikimetsien muuttamista viljelymetsiksi. Lisäksi tarkistetussa uusiutuvaa energiaa koskevassa direktiivissä säädetään aiheellisesti myös iki- ja aarniometsiä koskevista rajoituksista metsäbiomassaa koskevien kirjausten yhteydessä.
6. Olemme huolissamme 8 artiklan ja siihen liittyvän liitteen III oikeudellisesta epävarmuudesta. Direktiivin 8 artiklassa veloitettaisiin komissio ja jäsenvaltiot keräämään asteittain lisätietoja liitteessä III luetelluista tiedoista. Täytäntöönpanosäädöksissä tarkennettavat metsätiedot olisivat monilta osin uusia ja niiden tuottaminen vaatisi paljon kehitystyötä. Lisäksi ehdotettujen uusien indikaattorien perustelut ovat epäselviä ja niiden tarkastelu on hankalaa, sillä kehittyneitä menetelmiä tietojen seurantaan varten ei ole olemassa. Kuten valtioneuvosto korostaa, tietojenkeruuvaatimuksella on tässä vaiheessa myös vaikeasti ennakolta arvioitavia hallinnollisia ja kustannusvaikutuksia. Kannustaisimme Euroopan parlamenttia ja neuvostoa harkitsemaan mahdollisuutta sisällyttää seurantaan näitä uusia metsätietokantoja vasta osana asetuksen tulevaa tarkistamista. Kyseisen päivityksen yhteydessä kyseiset tiedot voisivat tulla osaksi seurantakehystä tavanomaisessa lainsäätämisyksityksessä. Näin ollen komissio voisi tarvittaessa esittää lainsäädäntöehdotuksen sen jälkeen, kun yksityiskohtainen vaikutustenarviointi on tehty. Tämä on lainsäädännön selkeyden kannalta tärkeää ja perusteltua. Näin myös ylimääräisten metsätietojen keräämisen ja hyödyntämisen taloudelliset ja tekniset vaikutukset kustannuksineen voitaisiin ottaa paremmin huomioon.

Stora Enso

Marika Hakkarainen

Head of Finnish Stakeholder Relations
Group Corporate Affairs
Stora Enso

Marika.Hakkarainen@storaenso.com